

פרטי כל מ'ס' ג' 125
טייבת ועדת הכספים, יום ד', ה' בטב
תשי"ד - 4.8.54

ג. הרצפלד	ה. גורי	ג. בוכמן:
ק. לוז	ח. מריאב	
ח. לטדן	י. בדר	
א. טרופ	ס. בז'רנו	
י. פורדר	ס. דיינ	
א. ציזלינג		
ס. קלטר		

טובות: ד. הרוביץ
 טר קטרון - משרד המספטים
 טר לרון - משרד האוצר
 ש. בזק - סזכ"ר
 ש. ספינק - משרד האוצר

סדר היום: חוק בנק ישראל, תשי"ד-1954

שאלות ותשובות לסדר האוצר

חוק בנק ישראל - תשי"ד-1954

סעיף 64

היו"ר י. גורי: לאחר שיחה עם המבקר, מוצע כי בסעיף זה יימסר: "הבקורת החשבונית והמנהלית" (האדמיניסטרטיבית), ואני מציע לקבל את הנוסח המוסכם הזה.

סעיף 64, בתוספת הנ"ל - נתקבל

סעיף 66

סעיף 66, נתקבל

סעיף 67

ד. הרוביץ: המחלקה הסטטיסטית של הממשלה מוספת חומר לפי סיווגים שנחוצים לה. לפיכך בחוק לבנק חומר לפי סיווג אחר, ויש פה לעובדי הבנק אותה הזכות כמו לעובדי המחלקה הסטטיסטית, והיות שהם גם כן עובדי מדינה יכול להיות עליהם אותו האסון. מחלקת המחקר של הבנק צריכה להיות לה גישה לכל החומר של המחלקה הסטטיסטית.

סעיף 67, נתקבל

סעיף 68

ס. לוז: זה סעיף כללי מאוד, ולפי זה אם אדם קבל קבלה בבנק, אסור לו לגלות אותה או להראותה; על כל המסמכים שמותר לגלות צריכה להיות הערה סיווגית, שטותר לגלות.

טר קטרון: עוד מחשוב על כך, אבל בראה לי שמין סכנה בכך. אפשר להוסיף: לפי הוראות חוק זה.

ד. הרוביץ: נאמר את הסעיף כפי שהוצג, אבל אם יתברר שיטנה סכנה כזו, נתקן זאת.

ס. בז'רנו: הובעה דעה שהנוסח רחב מדי, ומציעים לסחוק את המלים, לבצוע הוראות חוק זה, ולאחטמם בענין התביעה הסטטיסטית.

ד. הרוב ביצי:
אני מסכים לזה, אם חברי הוועדה האחרים
מסכימים. מצד ניהול העסקים של הבנק,
אני בני רואה התנגדות לתיקון זה.

סעיף 68, בתיקון שהוצע ע"י ח"כ בז'רנו
נתקבל, אלא אם כן יביע היועץ המשפטי התנגדותו
למחיקת הטלים.

סעיף 69

ד. הרוב ביצי:
לא יכול להיות עובד בנק ממלכתי, שהוא
מעוניין בבנק אחר או פקיד בו. אחת הסיבות
שלבנק הממלכתי אסור לעסוק בפעולות מסחריות - כי איננו מתחרה עם
בנקים אחרים, זאת יושב שם אדם מבנק אחר, ברור שיש לו יתרון עצום.
כדאי יהיה לפקיד לעבור לבנק אחר תמורת מסכומת גבוהה פי כמה, כי יש
בידו אינפורמציה על כל הבנקים שסוה כמעט כל טכום. על כן יש להבטיח
זאת בחוק כדי שלא תהיה אפשרות לעובד יגלה סודות של בנקים אחרים לבנק
אחר.

בסעיף הקטן השני באו ריכוך של הסעיף.
בתחילה נצטרך לבקש עובדים מבנקים אחרים, אם כי נשתדל למעט בכך.

מ. סלטר:
הייתי אומר על הבנק הממלכתי לשאול עובדים
מבנקים אחרים. לפי דעתי יש סמפיק אנשים
בעלי ניסיון בנקאי שאינם עובדים בבנקים, שאפשר להעסיק אותם. אבל
אם לצאת מהנימוק של הרוב ביצי ואחר-כך להעניש אותם, שבטח שנתיים
אסור להם לקבל עבודה בבנק - פירוש הדבר שהענין הוא חסורן והוא הייתי
אומר שאנר להוציא פקיד מבנק כלשהו.

נדמה לי שתקופה של שנתיים ארוכה יותר
מדי. יש גם כגון לקבוע סייגים. אם הבנק הממלכתי טפטר עובדים שתוך
קייטנזים, האם צריך להעניש אותם הפקידים - נוסף לפיטוריהם, שלא
יוכלו לחזור למקום עבודתם? אי-אפשר להגיד שבכל המסיבות אסור לפקיד
לחזור. אני מציע לפרט באיזה מסיבות, וכן לקבוע שנה במקום שנתיים.

ד. הרוב ביצי:
אני מציע לכתוב: "אלא אם יקבל היתר
מיוחד מהבנק".

א. צינולינג:
לפי הסעיף, הדבר חל על עובדי הבנק ולא
על הנגיד, כי בבנק זה הנגיד טווגר בנפרד.

ד. הרוב ביצי:
ברור שעליו זה חל פי כמה וכמה. אני מציע,
כשבגיע לנגיד ולמסנה-הנגיד, נכניס שם
ניסוח יותר חסור, שם צריך להיות הדבר חסור מאד.

ט. ריינו:
ידועים מקרים שאדם אינו מרגיש את עצמו
בטוב בעבודה עם חבריו, מבחינת יחסים אישיים
וכד'; צאטר שלא יקבל עבודה בבנק, אבל הוא מוטחה בשטח זה, ועל ידי
כך איננו פוגעים בו. אני מניח שבבנקים אחרים ישנם גם כן סודות, והיה
טוב לבנקים אלה שהאנשים היודעים על כך לא יצאו למסד אחר.

ד. הרוב ביצי:
החוק הזה כגון על הקליינטים של הבנק הממלכתי -
על הבנקים. השפירה על הסודיות היא לא
לטובת הבנק הממלכתי אלא לטובת הבאים והו במצע, שיש להם זכות לדרוש
כי ידיעות שהוא מקבל טחם בתוקף החוק לא ישתנו החוזה. במקרים
סיוחדים - כגון שוער בבנק - כמובן שניתן לנגיד אפשרות לתת היתר.

הינ"ר י. גורי:
איננו מחייבים אנשים לעבוד בבנק בתוקף
החוק. אם בכנס אדם לעבודה שם, החוק ידוע
לו. יכול להיות שלאור המגבלות עובדים לא ירצו ללכת לעבוד, אבל זו
שאלה נפרדת. הענין של היתר הוא תיקון חסוב, כי פה דרוש גטיסות
רבה כדי לא להציק טחם לאנשים ללא צורך.

אם בנק יקבל עובד לסודות זאת, האם חלה
עליו אחריות?

החלטתו שאין טעם להטיל את הסנקציה על
האדם, מלא על המעביד.

מ. קטרונ:

סעיף 69. בתוספת תיקון על היתר טיובד סהוביד, נתקבל

סעיף 70

ג. הורוביץ:
בכל בנק יש פוטחיות פיוודים סטכירים אם
סטר טזוייף או לא. כסטגלה סקרה כזה יש
צורך בטטפט, וכדי שלא יצטרך הצגיד ללכת בכל סקרה לבית הטטפט ניתנת
האפשרות הזו.

סעיף 70, נתקבל

סעיף 71

ד. הורוביץ:
סעיף זה עובד בשיחוף עם חכנק חלאומי,
ואנחנו חכנסנו את זה לפי הצעה.

סעיף 71, נתקבל

סעיף 72

ד. הורוביץ:
בתחילה חכנסנו לחוק חכנקאות קובע את
התנאים לפתיחת חכנקים ולהגנת המפקידים -
כמה חיקונים. טענו שחיקונים אלה אינם מספיקים או לא טובים וצריך
לתקן את החוק באופן יסודי. דעתי לא היתה נוחה מזה ואני חושב שכן
צריך היה להכניס, ובהסכמה פה-אחד נתקבל שהחוק כמו שהוא כעת, חיות
וחאוצ אין לו כבר המנגנון בעניני חכנקאות שחבר יעבור לבנק הממלכתי
לפי הסמכויות הקיימות, מתוך חכנה שיתחילו לעבוד מיד על חוק חכנקאות
יותר משוכלל. כינתיים חחיה רק העברת סמכויות קיימות לבנק הממלכתי.

סעיף 72, נתקבל

סעיף 73

ד. הורוביץ:
יש בעת הופעה - לעת עתה מצומצמת, אבל יכול
לחיות שזה ירחיב - לעקוף את כל התקנות
ולהתחרות באופן בלתי הוגן עם חכנקים. מקימים מוסד כספי שלא חלות
עליו כל התקנות ואחר כך הוא מתחרה עם חכנקים ומשוחרר מהחוראות השונות
על-ידי תחבולה תכסית. חיות וזה עוד לא מפותח וחכנק הממלכתי לא
נוטה לקבל תחת כנפיו את המוסדות חכספיים, לא חושבים כרגע לעשות זאת.
אבל אם זה יתפתח להופעה חמורה, צריך לתת אפשרות להרחיב את התקנות
גם על מוסדות כספיים כדי שלא לקפח את מצבם של חכנקים. אבל אני חושב
שלא הגיעה השעה לזה.

א. ציזלינג:
אם מקבלים את הסעיף הזה - שהוא סעיף רציני,
ואינני מתנגד לו - מן הדין להרחיב את הסעיפים
לא רק לחובה אלא גם לזכות. חיוכים אז גם לחכנים את סעיף 69 ביחס
לעובדים. צריך לעבור על כל הסעיפים ולראות מה משמע מזה. אולי מוטב
לומר באופן כללי, שאז כל הנובע בחוק לגבי חכנקים, יהול עליהם.

ד. הורוביץ:
אם זה לא מנדטורי, רק אופציונאלי - אינני
מתנגד לזה.

מ. קטרונ:
כל הסעיפים אופציונאליים, ואפשר לכתוב:
"הוראות חוק זה, כולן או מקצתן" במקום לפרט.

חיו"ר י. גורי:
חיותי רוצה לדעת מה אומרים הסעיפים 9,
10, 12, 15 בפקודה חכנקאות.

ד. הורוביץ:
(מפרט את תוכן הסעיפים הנ"ל).

היו"ר י. גורי:
בשני החלקים צריך יהיה לכחוב: "כולם או מקצתם", וכסיפא ייאמר: "כי חוראות אותה פקודה, כולן או מקצתן יחלו כאמור".

סעיף 37. בחיסון הנ"ל - נתקבל

סעיף 74

ד. הורוביץ:
בועדת השרים נתקבל הדבר לפי הצעת שר האוצר, כי זה מקובל גם בכל הארצות האחרות - שחבנק המרכזי מייצג בבנק העולמי את המדינה. זה לא הופיע בנוסח הכחול; כי אז לא היינו חברים במוסדות אלה.

סעיף 74, נתקבל

סעיף 75

ד. הורוביץ:
זה סעיף שכני שהור ואבקש לחשחות את החצבעה עליו עד שאכרר את תכנו.

סעיף 76

היו"ר י. גורי:
(קורא את מכתב המסלקת בענין העונשין).

ד. הורוביץ:
חוק הבנקאות קובע סנקציות, כמו כל חוק, על עבירות על חוק זה - שהן עבירות אחרות ולא אלו הנזכרות בחוק הנדון. כאן נוצר רושם כאילו חוק הבנקאות קובע עונשים על עבירות אלו. לא יכול להיות חוק ללא סנקציות, כי אחרת זו הזמנה להפר את החוק וזה פוגע במוסר המדינה. כל הענין של כבוד ומעמד אין לו יסוד, כי היו תמיד סנקציות וגם פה הן מוסכמות להיות. מה שאני מחרעם בעיקר - שפה יוצרים רושם שבכלל לא היו סנקציות. למה שם זה לא מגע במעמד - כשעשה זאת הנציב העליון חבריטי?

אשר לעונשים עצמם, אינני מציע לשנות. שם יש סעיפים אחרים וכאן יש סעיפים אחרים עם חוראות אחרות. לדעתי אי-אפשר כלל לחגן על עמדה כזו, אם חיים 12 שנה לפי חוק הבנקאות שיש בו סנקציות.

מ. קלמר:
סעיף קטן ב' מכוון בעיקר לבנקים, ואז המסלקת צודקת. מעמד הבנקים הוא כזה, שחם אינם ראויים שאנחנו נטיל עליהם מאסר של שנה וגם קנס, או שני הדברים יחד. אינני רוצה להגיד שאיננו צריכים סעיף של קנסות, אבל צריך לחכמים עונש וקנס הולם לדבר הזה, אני חושב שאם יוטל על בנק קנס סמלי של פרוטה, הדבר ישיג את מרתו. את ענין המאסר הייתי שולל בכלל.

ש. בז'רנו:
אני מקבל את העמדה, שחוק דורש סנקציות; גם אינני מכיר בטענה של מעמד מיוחד של בנקים. יחד עם זאת יש לי מה להעיר לסעיף. אם בנק קבע רכיב יוחר גבוה ממח שנקבע, לא איכפת לי שתחייב בחוק אפשרות מאסר למנהל הבנק. אם היתה עבירה על סעיפים 29 או 30, אני חושב שגם אז יכול להיות מאסר. אבל סעיף זה נותן אפשרות של מאסר על כל חוראות חוק זה. שטח חוראות ביחס לליקבדיות הוא מאד לא ברור, ונסיון חשנים הראה שבנקים שיחפו פעולה באופן כן למדי ובכל זאת אינני חושב שיש בנק אחד שבזמן מן הזמנים לא עבר עבירה בשטח זה.

ד. הורוביץ:
אני מסכים להוציא את המאסר מחסעיף על עבירה על חוראות בדבר נזילות.

ש. בז'רנו:
בענין מסירת דוחות, אני יודע שלעמים קרובות מאחרים כהגשתם, ולא מתוך רצון רע אלא מחוץ קשיים טכניים. אינני רואה הכרח כבר מחיום הראשון להגיד, שאפשר לתבוע לדין. אני מציע שסעיף העונשים יהיה מעובד לפי הסעיפים שאליהם אנחנו מתכוונים; שיהיה עונש אחר לרכיב מופרזת מאשר לענין נזילות.

ד. הורוביץ:
אני חושב את ענין הנזילות יוחר מזיק מאסר חרביה.

ש. בז'רנו:

אני מסכים לזה, אבל אינני מסכים שאופי החגבה
הוא דומה. אני מציע לבקש את היועץ המשפטי,
שהוא יעבד את הסעיף הזה כך, שחשונסים יהיו מתאימים לסעיפים
שליהם הם מתכוונים.

ק. לוז:

סעיף זה הוא כללי וקובע עונש מסוים על כל
עבירה שבחוראות חוק זה, בעוד שסעיפים 53
ו-54 קובעים את הסנקציות כשלעצמן. החגיון מחייב שהסעיף הכללי
לא יחול על עבירות בסעיפים אלה, היות ונקבעו כבר הסנקציות באותו
סעיף.

חיו"ר י. גורי:

אני מסכים בהחלט לדעת ח"כ בז'רנו שצריך
להבחין מה כן ומה לא, בסעיף קטן ב', אבל לא
בחוקף הנימוק שיש איזה מעמד מיוחד. לא אוטרים את הבנק, אלא את
הידיעה שהוא עבריון. האם יש מעמד של שלשים-ארבעים אנשים, משום
שהם מנהלי בנקים? הם אזרחים, ואם עברו על החוק - צריכים לבוא על
עונשם. צריך איפוא לדון לפי הענין; לא לפי מעמד.

מר קטרון:

לשאלת ח"כ לוז: יש חוקים רבים בהם קובעים
סנקציה אזרחית מיידית, מנהלית, שאינה פוגעת
בשום פנים בסנקציה הפלילית, וזו הכוונה גם כאן. לפי החוק היועץ
המשפטי רטאי לתבוע לדין, אבל הוא יוצא מהנחה שבדרך כלל הוא תיב.

ד. הורוביץ:

ברוב המקרים לא נעשה משפטים אלא נסתפק בדבית,
ואז לא נפגע בכבודם, אלא במקרים יוצאים מן
הכלל. זהו חרעיון.

מר קטרון:

הטענה כלפי השופטים היא, שהם נותנים עונשים
קטנים מדי, ולפחה פחד שיחננו עונשים גדולים
מדי. כל קנס אצלנו הוא קנס מקסימום. אדם שאינו מגיש דו"ח ביום
הקבוע עבר עבירה. אם יבואו אותו לדין, יתחשבו במסיבות. נסמוך
קצה על השופטים בישראל.

אשר לפחד בפני המאסר: לגבי הבנק אין לנו אלא
קנס. אם תקראו את הסעיף הבא תראו שהמנהל פטור מאחריות אם הוכיח
שהעבירה נעברה בלי ידיעתו או סנקט בכל האמצעים לשמירת חוק זה.
אפשר גם להוסיף: "האמצעים הנאותים".

ד. הורוביץ:

חוק זה חל על מי שבזדון ובאופן מתמיד עובר על
חוראות החוק. לאחר כל הסייגים האלה, כל הפחד
הוא מופרז, מנופח ובלתי מוצדק.

חיו"ר י. גורי:

אין חילוקי דעות בנוגע לסעיפים קטנים א' ו-ג'.
אשר לב' הובעה המסאלה שיבחינו, אולי אפשר
לעשות איזה סייגים. הבינותי מדברי מר קטרון שהוא איננו רואה צורך
ויכולת ואפשרות. אם זוהי הודעה מוחלטת וסופית, אנחנו נצביע.

ד. הורוביץ:

אני מצטרף לדעת מר קטרון, כי הדבר מותנה בסייגים
רבים למדי.

ס. בז'רנו:

סעיף ב' כולל את החוראות בענין הנזילות, ואני
יודע שכל בנק ללא יוצא מן הכלל עבר עבירה
לפי החוק הזה.

ד. הורוביץ:

אולי אפשר להנמיך את ה"סילינג"?

ס. בז'רנו:

אינני מעוניין בגובה הקנס. מה שאיכפת לבנק -
שיחיה נגדו פסק-דין שלילי. אני רוצה שנחשוב על
בעייה זו. אינני יכול לחשלים עם הסעיף, כשהוא מבוסס על כך שהנגיד
לא יחיה רשע ולא יתבע לדין, והשופטים יהיו רחמנים.

ד. הורוביץ:

במקודת הבנקאות נוסח הסעיף בענין זה חמור עוד
יותר. אנחנו נבטיח את זה, שהוא עשה צעדים למלא
את החוק; ואם לא עשה זאת בזדון, הוא לא נקנס אפילו אם עבר על החוק.
אני מסכים גם להוסיף את המלה "נאותים".

סעיפים קטנים (א) ו-(ג) - נתקבלו
החלטה על סעיף קטן (ב) - נדחתה

סעיף 77

אני מסכים לסעיף זה, אבל יכול להיות שזה קטור
עם הסעיף שנשאר תלוי ועומד.
רק אם נדע שחל איננו.

ס. בז'רנו:

היו"ר י. גורי:

סעיף 77, נתקבל

סעיף 78

(קורא סעיפים 1 ו-2 כפקודה המטבע תש"ח-1948).

היו"ר י. גורי:

אני מציע למחוק סעיף קטן (4). אני מבקש שזר י
יחיה בחוק של הכנסת, כדי שיהיה ניתן בכל

א. ציזלינג:

פעם לבירור.

פסקה (4) צריכה להיות בעצם חלק של סעיף 79. צדין
להיות כתוב: "החוק העותומני ופקודת הרבית" וכו'.

מר קטרון:

סעיף 78 (להוציא פסקה (4)) - נתקבל

סעיף 79

החוק העותומני קובע רבית באחוז מסויים שהוא
המקסימום, ועוד הוראות ביצוע. באח פקודת הרבית
וסינתה אח הסער ל-9%, ולכן שני הדברים כרוכים זה בזה.

מה קטרון:

אני מציע למחוק את הסעיף הזה כולו, אני משאיר
לי את הזכות להכניס סעיף אלטרנטיבי.

א. ציזלינג:

הצעת ח"כ ציזלינג למחוק את הסעיף - נדחתה
זכות הסתייגות לח"כ ציזלינג

האם החוק העותומני ופקודת הרבית קבעו גם חלכלות
על קומיסיון וכו'?

ק. לוי:

נה פקודת הרבית הקצוצה, שגם היא אינה די ברורה.

מר קטרון:

זאת אומרת, שבזה נותנים היתר של 9%.

א. הרצפלד:

פה זה רק ביטול החוק הקיים.

ד. הורוביץ:

סעיף 79 - נתקבל

סעיף 80

סעיף 80 - נתקבל

סעיף 81

מדוע כתוב כאן "הממשלה"? בכל המקרים מדובר על שר.

א. ציזלינג:

זה נובע מחוק כל החוק, אשר מעמיד את הבנק
הממלכתי כמוסד שיש לו מידה ידועה של חלוח ישייח
בממשלה, ושזהו יסוד היסודות של כל הבנק.

ד. הורוביץ:

סעיף 81 - נתקבל

שאלות ותשובות שר האוצר

ח. אריאב:

שר האוצר הודיע לכנסת על החלטת הממשלה לבחור בועדה אשר תוך שלשה חדשים תביא הצעה לקימוצים ב-5 ביליון ל"ו. הכנסת אשרה בהתלכדות את הכרזת שר האוצר, ואני שאלתי בשאלתא מה קרה עם החלטת ואם יש כבר תוצאות, שר האוצר ענה בתשובה מוזרה, שנכחו שתי ועדות-משנה ובשתייהן שר הפנים, והוא סומך עליו שיסדיר את הדברים, אני רוצה לשאול את שר האוצר אם הוא באמת מחוון לכפור בהכרזתו ובמילוי החבטחה שנתן לכנסת ולמדינה כולה, ולהתחמק מתשובה ברורה וגלויה, מאחורי גבו של איזה שר פנים ישראל רוקח.

א. הרצפלד:

בשאלת שומה על קרקעות, נחקלת-י בעשרות פטיציות בקשר לשאלה שקשורה עם מס הכנסה, מלוות חובת וטו". אני יכול להגיד שהדברים אינם כהלכה עד כדי כך, שזה מסעיר את הרוח. יו"ר הועדה הבטיח להביא את הדבר לבירור מקיף. אני שואל את שר האוצר: אם שאלה זו היא כה נכבדת ומביישת אותנו; נאמר בחוק שמטילים על ועדת שומה לברר את הטענות, וקרו מקרים שהועדה אינה פועלת ובינתהיים בא קנס נוסף ועיקול נוסף על רהיטים, ואני מכיר את האנשים ויודע את ישרם.

שר האוצר ל. אשכול:

אתה מדבר על מקרים שאתה יודע. אולי תתן לי את הפרטים, ויבדקו את העניין.

ש. בז'רנו:

שמעתי שהממשלה עומדת להחליט על סדר מסויים, שיאפשר מכירה של פמז"ים. אולי אדוני מוכן להסביר לנו מה חבוונות ולשתף אותנו במחשבותיו בעניין זה?

ק. לוז:

בעהונות פורסם שמסקנדינביה הובאו או יובאו כמויות ניכרות של חמאה, מה טעם של יבוא חמאה מסקנדינביה כשיש יבוא כזה מארצות-הברית?

היו"ר י. גורי:

אני רוצה לשאול בעניין קרן מילואים מיוחדים של 4 מיליון ל"ו בתקציב הרגיל, אשר על פי הצעת הממשלה תחלק אותם ועדת הכספים. מכיון שאנחנו מתקרבים לפגרה, דומני שהגיעה השעה לסיים את המלאכה.

שר האוצר ל. אשכול:

לשאלת ה"כ אריאב: היו טעמים מאד, ואני פחות מכולם האמנתי שאפשר לקמץ 5 מיליון ל"ו, כי לו האמנתי הייתי יכול לעשות זאת. אבל אתם הופעתם כצ"מפיונים של קימוץ בעולם, וצריך היה לתת את הויתור הזה: יש לנו ועדה לפחות. אז באתי לכנסת ואמרתי: יש ועדה שתקמץ 5 מיליון ל"ו. ובאמת התגנבה תקווה שמא בכל זאת אפשר יהיה. לחבר כנסת יש אפשרות לברר עם שר האוצר מה קרה בעניין זה. היתה כבר שאלתא של ה"כ ציזלינג, אשר טען כי זו הפרת הבטחה.

אני בכל זאת מאמין שאולי אפשר יהיה "לגרד"

מיליון לירות, ובאמת הועדה הזו פועלת. הועדה ישבה עם אנשי אגף התקציבים וחבריה התחלקו לוועדות-משנה ויושבים עם כל מסרד ומסרד. קבענו שני צוותים של שרים, שילכו לשרים לטעון. השאלתא לעניין, חלא לא חשובה. קבלתי את השאלתא ומסרתי אינפורמציה והבעתי תקוותי שאפשר לסמוך על השרים המספלים בדבר.

י. פורדר:

שר האוצר הודיע אחמול כמה פרטים על החוכן של החוק החדש להשקעות. הוא לא הודיע על כל חסידור של השקעות בבנין. האם זה מתוך נימוק של חוסר זמן, או מתוך סיבה יותר רצינית?

שר האוצר ל. אשכול:

בעניין הפמ"זים יש פלוגתא ביני ובין הדור הצעיר באוצר. הם מזחירים אותי מאד וחוששים מעניין זה. אני הסכמתי במקרים מסויימים, כדיסקציה של מסרד מסחר ותעשייה והאוצר, שאם בא תעשיין ויש לו פמז"ים שהוא בעצמו אינו יכול להשתמש בהם - אבל יש תעשיין אחר שיכול להשתמש בהם, והוא משלם בעדם יותר מאשר 1.80 ל"ו, ואם זה כגבולות תכנית היבוא שלנו - אז אין שאלה. אבל פה הסכמתי לדבר נוסף: לגבי המצרכים שישנם אצלנו ברשימה, יכול להיות שהשוק מוכן לקנות יותר נעליים ממח שיש לנו; אז בגבול מסויים מסרד המסחר ותעשייה והאוצר יבדקו את

היצואן ולמח זה הולך, יכול להיות שנגיד: למטרה זו - כדאי ואפשר, ייתכן שאת זה ייעשה בלב נכון ובשכל, אפשר אולי אפילו לחשוב שזה עלול לחביא להורדת מחיר של משהו.

השכתי בלבי: מוטב לנסות בכוון זה ולראות אם האפקט יהיה טוב ויחשוב, אני חושב שצריך לחשוב שיהיו פחות מ-40 מיליון דולר כבר בשנה זו מהמענק, ואולי מהקרבת השעה שנאמר כי אנחנו מודים, ואולי יהיו לחצים פוליטיים כאלה. יכול להיות שאז אחזור למשרד ואגיד לא לחכמים אה זה בחשבון. אם הגישה תהיה חגונה, ישרה, הוגנת, כאשר מקובל בעולם המסחר - שיש איזו רזרבה וצריך להרויח - נראה איך זה יפעל. אומרים שגם כך קיים מסחר בשמז"ם; יש כנראה סדקים.

ש. בז'רנו: לא מוכרים את הפמ"ז אלא את רשיון היבוא.

שר האוצר ל. אשכול: במשחו בכל זאת הוקל לנו; אני רוצה לעשות איזה צעד בכוון ליברליזציה. משניין מאד שאנשי חדר הצעיר, מתוך הפרקטיקה, מתנגדים לזה.

ש. בז'רנו: ביחס לדור הצעיר: אל תשכח שמפקח על המטבע מאבד במקצת משלטונו על ידי הקלות מסוג זה.

שר האוצר ל. אשכול: זה יותר מדי פשטני, אני כאמת מתפלל שלא אכשל. פה נחוצה מידה גדולה של גישת חגיגה, כי אחרת יכשילו את משרד המסחר והתעשייה וגם אותי, ואז נפסוק.

י. שורדר: מה הסכנה?

שר האוצר ל. אשכול: הסכנה היא שאני אוכל דולרים שלי, ויביאו סחורה לוקסוס.

ש. בז'רנו: הסכנה היא אחת: קורס גבוה מדי.

שר האוצר ל. אשכול: המדיניות צריכה להיות, לא לחלק את זה להרכב דברים אלא לשטח מסויים. אבל אצלנו מתחיל מיד לחץ מכל הצדדים.

אין לי שום ידיעה על דבר המאה מסקנדינביה. אני מוכן לדווק זאת.

אשר להקלות בבניין, נכון שגם פה אני עומד "לחסוא". נניח שיש יהודים בעולם שרוצים להעביר מיליון דולר, לבנות בישראל בניין דירה לחשכרה, אבל הם רוצים להיות בטוחים שיוכלו לחזיא בכל שנה 7% רווחים. העמדה עד עכשיו היתה שלילית, כי אמרנו שאנחנו רוצים שיעבירו כסף לאו דוקא לבנינים אלא לדבר שמייצר. אבל אנחנו עומדים בכל זאת בירידה, אין עליה ויש גם רוויח בכמה שטחים.

מדובר על כך, שהשקעה היא 100% בדולרים, גם בעד עבודה ובכל כל מה למייצרים בארץ. אם אקח את הכסף ובמקרה חגרוע ביותר אמסור זאת כפקדון לבנק ואקבל רבית - אוכל לשלם בכל שנה 7%, מה הזקתי בזה? אינני רואה כל סכנה. אמרתי: הכסף שחליש, חוץ שלש שנים. מרכז ההשקעות יש לו דיסקרציה לקבוע איפה כן ואיפה לא, וסוף סוף דירות נחוצות בארץ. אינני יכול לשכוח שזה מספק עבודה. אמנם הייתי רוצה שאותו מיליון דולר יינתן לחקלאות. אבל אני נוטה לפתוח פה את האשנב, טוב - לתקופת נסיון, ואחר כך לראות איך זה יהיה. אני נוטה איפוא לעשות משחו בעניין זה.

אשר ל-4 מיליון הלירות, חיח למפרע ידוע שמיליון ל"י מזה שויכים לחינוך. 950 אלף ל"י לחינוך גבוה; 500 אלף ל"י לעירויות; 500 אלף ל"י לסעד; 500 אלף ל"י להסברה. יש 275 אלף ל"י שנאלצנו לתת ל"הדסח". אחר כך יש קופת-הוליים. אולי כשנדע את תוצאות הקימוצים נוכל לעשות משהו בעניין זה.